

3. Вумек Дж., Джонс Д. Ощадливе виробництво: як позбутися від втрат і добитися процвітання вашої компанії. Альпіна Паблішер, 2013. 472с.
4. Гродзенский С.Я. Менеджмент якості: навч. посібник. Проспект, 2015. 200 с.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Сторожук Н. І., здобувач вищої освіти 4 року навчання,
nora06012014@gmail.com*

*Науковий керівник: Дмитрієва О. І., к. е. н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

За ринкових умов, які характеризуються нестабільністю, невизначеністю зовнішнього середовища, одним із засобів успішного функціонування та розвитку вітчизняних підприємств виступає система антикризового управління, інструментарій якої становить підґрунтя ефективного реагування на зміни, що загрожують нормальному функціонуванню підприємства, зниженням рівня їх негативних наслідків. Проте, відсутність на багатьох вітчизняних підприємствах цілісної вискооефективної системи антикризового управління, адекватної вимогам мінливого ринкового середовища та спрямованої на забезпечення стабільного і успішного господарювання, актуалізує проблему вдосконалення системи антикризового управління у частині методичного інструментарію діагностики кризи та загрози банкрутства, що сприятиме підвищенню ефективності функціонування та соціально-економічному розвитку українських підприємств.

Сучасні виробничо-економічні системи перебувають у стані постійного обміну із зовнішнім середовищем, забезпечуючи цим можливість ефективного функціонування й розвитку. Стан навколишнього середовища має ключове значення для виробництва й управління, оскільки зовнішнє середовище по відношенню до виробничо-економічних систем є об'єктивною та визначальною умовою їх існування. У таких умовах економічних змін підприємство стикається з безліччю різних проблем, тому традиційні інструменти та методи управління стають нежиттєздатними.

Нині створення ефективної системи антикризового управління на підприємствах є одним з найважливіших стратегічних завдань. Слід зазначити, що в економічній літературі до цих пір немає єдиного

підходу до визначення сутності, мети і завдань антикризового управління, а саме антикризове управління як вид менеджменту досі не має чіткої понятійної бази.

Для вдосконалення антикризового управління авторами пропонується план заходів щодо розвитку антикризового управління.

План заходів по розвитку антикризового управління відбиває послідовність тих заходів, які необхідно впровадити в практиці управління підприємством (рисунок 1).

Рисунок 1 – План заходів щодо розвитку антикризового управління

Функції антикризового управління - це види діяльності направлені на своєчасне виявлення і усунення наслідків кризи. Вони відповідають на запитання: що необхідно зробити для того, щоб успішно управляти в передкризовій ситуації, в умовах кризи та в процесі виходу з кризи. Стосовно цього можна виділити наступні функції: управління функціонуванням; управління розвитком; передкризове управління; управління в умовах кризи; управління процесами виходу з кризи; забезпечення керованості соціально-економічною системою; планування; організація; мотивація;

контроль; фінансова функція; соціальна функція; мінімізація втрат і упущених можливостей; своєчасне прийняти ефективних управлінських рішень, та інші.

Антикризова комісія створюється в цілях оперативного вжиття заходів і підвищення ефективності антикризового управління, забезпеченню стійкої роботи підприємства.

Основними завданнями антикризової комісії є:

- аналіз і оцінка соціально-економічної і фінансової ситуації підприємства, виявлення потенційних загроз і можливих наслідків негативної дії зовнішнього середовища,

- вироблення заходів, спрямованих на пом'якшення наслідків зовнішніх загроз.

Склад комісії затверджується директором підприємства. Засідання комісії проводяться в міру необхідності, але не рідше за один раз в місяць. Рішення з питань, що розглядаються на засіданнях комісії, приймаються за результатами обговорення і оформляються протоколом. Рішення комісії можуть бути основою для підготовки відповідних внутрішніх нормативних документів підприємства.

Контролінг - система управління, що поєднує в собі елементи планування, обліку, контролю і аналізу діяльності підприємства, а також системи підтримки ухвалення управлінських рішень, або управлінської інформаційної системи. Поєднання контролінгу із стратегічним управлінням (стратегічний контролінг) є зручним інструментом, що дозволяє ефективно погоджувати стратегічні і оперативні плани, облікову інформацію.

Положення про фінансовий контролінг підприємства встановлює загальні підходи до проведення фінансового контролінгу, який є контролюючою системою, що забезпечує концентрацію контрольних дій на найбільш пріоритетних напрямках фінансової діяльності підприємства, своєчасне виявлення відхилень фактичних її результатів від передбачених і ухвалення оперативних управлінських рішень, що забезпечують її нормалізацію.

Основними завданнями фінансового контролінгу є:

- спостереження за ходом реалізації фінансових завдань, встановлених системою планових фінансових показників і нормативів;

- вимір міри відхилення фактичних результатів фінансової діяльності від передбачених;

– діагностування по розмірах відхилень серйозних погіршень у фінансовому стані підприємства і істотного зниження темпів його фінансового розвитку;

– розробка оперативних управлінських рішень по нормалізації фінансової діяльності підприємства відповідно до передбачених цілей і показників;

– коригування при необхідності окремих цілей і показників фінансового розвитку у зв'язку зі зміною зовнішнього фінансового середовища, кон'юнктури фінансового ринку і внутрішніх умов здійснення господарської діяльності підприємства.

Відділ автоматизованої системи управління виробництвом є самостійним структурним підрозділом, який створюється і ліквідується наказом директора.

Таким чином, впровадження положення про фінансовий контролінг припускає в якості інструменту по фінансовому оздоровленню підприємства введення штатної одиниці - відділу автоматизованої системи управління і відповідно розробку ще одного внутрішнього документу - положення про відділ автоматизованої системи управління.

Ефективність розроблених положень, спрямованих на вдосконалення антикризового управління, визначається шляхом стратегічного фінансового планування, яке дає можливість порівнювати різні варіанти антикризового управління, попереджати негативні наслідки реалізації антикризових процедур.

Література.

1. Грязнова А.Г. Антикризисный менеджмент. М.: Ассоциация авторов и издателей «ТАНДЕМ». Издательство ЭКМОС, 1999. 410 с.
2. Архипов В., Ветошникова Ю. Стратегия выживания промышленных предприятий. *Вопросы экономики*. 1998. № 12. С. 12-15.
3. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория анализа хозяйственной деятельности: учебное пособие. М.: Финансы и статистика, 2000. 446 с.
4. Балабанов И.Т. Основы финансового менеджмента. Как управлять экономикой. М.: Финансы и статистика, 2001. 440 с.
5. Бендиков М.Т., Джамай Е.В. Совершенствование диагностики финансового состояния предприятия. *Менеджмент в России и за рубежом*. 2007. № 5. С. 80-95.